

Motion till riksdagen 2010/11:Ub4

**av Mikael Damberg m.fl. (S)
med anledning av prop. 2010/11:20**

Legitimation för lärare och förskollärare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om legitimation för lärare och förskollärare.

Motivering

Att alla barn och ungdomar möts av välutbildade och motiverade lärare är den enskilt viktigaste faktorn för ett skolsystem av högsta klass. För att uppnå detta krävs att läraryrkets status stärks. Det var också i det syftet som den tidigare, socialdemokratiska regeringen tillsatte en utredning om auktorisation av lärare. Vi socialdemokrater välkomnar regeringens förslag till en lärarlegitimation. Det finns dock aspekter på legitimationsfrågan och det föreslagna systemet för lärarlegitimation som kan komma att behöva utvecklas, och som vi tar upp i denna motion. Denna proposition hör ihop med propositionen om den nya lärarutbildningen. I vår motion 2009/10:Ub3 över sistnämnda proposition angav vi hur vi ser på de olika utbildningsinriktningarna och avgränsningarna av behörighet för olika lärare. Vi föreslog bland annat att det ska finnas ytterligare en inriktning för ämnesspecialister i grundskolan, att lärare för de tidigare årskurserna ska kunna få större ämnesdjup, samt att studerande med inriktning mot fritidshem ska kunna fördjupa sig och bli ämnesspecialister i fritidspedagogik. Vi står fast vid förslagen i vår motion och vill påpeka att våra förslag givetvis skulle få konsekvenser för dessa studerandes legitimationer. Vi vill framhålla att regeringen kan ha underskattat det stora omställningsarbete som kan komma att krävas i skolor och kommuner. Det är därför viktigt att både stat och huvudmän genomför erforderliga utbildningsinsatser. Detta bör även ses i ljuset av behovet av bättre och tydligare karriärvägar för personal inom skola, förskola och skolbarnsomsorg och även innefatta yrkesgrupper inom förskola och skola, t.ex. barnskötarna, som inte om-

Fel! Okänt namn på

fattas av denna proposition. Kvalitetssäkring och förstärkning av yrkesstatu- sen behöver ske över hela linjen i förskola, skola och skolbarnsomsorg, något annat vore att inte förstå betydelsen av det arbete dessa yrkesgrupper utför och skulle kunna utföra i framtiden.

Introduktionsperiod och lämplighetsprövning

Socialdemokraterna har tidigare föreslagit att nya lärare under en erfaren mentors ledning får rimliga villkor att komma in i yrket. Vår uppfattning är att det måste vara tydligt att introduktionen inte får reduceras till att bli en granskning av hur den nyutbildade läraren fungerar i sin undervisning. Det är en viktig uppgift och del av introduktionsperioden. Men vår tanke med introduktionen är att den ska bestå av både praktik, handledning och lärande. Den nye läraren ska fördjupa sin förståelse och lära sig mer, inte bara visa vad man redan lärt sig och hur väl man kan utföra det. Läkarstudenternas AT-tjänstgöring, där både utbildning och tjänstgöring ingår, kan vara ett föredöme. Introduktionsperioden får inte bli en form av förlängd ställtid för den nye läraren, prövoåret behöver kvalitetssäkras. Även om staten – liksom regeringen resonerar – inte ska detaljreglera upplägget för introduktionsperioden, bör riksdagen tydligt uttala att själva syftet och den generella utformningen av perioden ska vara i enlighet med ovanstående.

Yrkesgrupper som undantas från bestämmelserna om legitimation

Regeringen listar ett antal yrkesgrupper som inte ska omfattas av bestämmelserna. Det gäller yrkeslärare, hemspråklärare samt i hög utsträckning även fritidspedagoger. Regeringen anger både i denna och i tidigare propositioner en rad praktiska skäl för detta, och vi har inte möjlighet att här ge förslag på hur de problem som regeringen anför ska lösas. Det är ändå viktigt att riksdagen ger tydligt uttryck för att processen inte tillåts stanna här. Behandlingen av denna proposition är ett steg på vägen – inte steget. Precis som en förskollärare kan få legitimation endast för förskolan, eller en grundskollärare får lärarlegitimation men där det tydligt anges för vilka ämnen och årskurser läraren är behörig, ska målet vara att även yrkeslärare, komvuxlärare, hemspråklärare m.fl. ska kunna bli och vara legitimerade. Regeringen bör få i uppdrag av riksdagen att utreda detta närmare, se över vilka insatser för personalförsörjning, behov av fortbildningsinsatser m.m. som skulle erfordras samt de ekonomiska konsekvenserna för detta. Regeringen bör även återkomma med förslag till hur fritidspedagogernas status kan höjas och deras yrkesutövning kvalitetssäkras.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 november 2010

Mikael Damberg (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Håkan Bergman (S)

Thomas Strand (S)

Adnan Dibrani (S)